

NÄE JA KOE ETELÄISEN PIRKANMAAN HELMIÄ

LÄMPIMÄSTI Tervetuloa ETELÄISELLE PIRKANMAALLE!

Tässä nopea silmäys eteläisen Pirkanmaan upeisiin kuntiin, ole hyvä! Tarjolla on tapahtumia musiikin ja kirjallisuuden ystäville, ainutlaatuisia museoita, teatteria ja historian havinaa tuotuna tarinoiksi nykyajan välinein. Alueelta löytyy huikea määrä luontopolkuja ja reittejä laavuineen, näköalapaikkoja maisemien ihailuun ja mitä moninaisimpia liikuntamahdollisuuksia - maalla ja vedessä. Vireät kylät yllättävät erikoisuuksillaan. Katso tarkemmat kohdetiedot kuntien verkkosivuilta ja lähde päiväretkelle lähelle tai rakenna vaikka oma teemamatka!

Alue on helppo saavuttaa - esimerkiksi Akaaan pääset Tampereelta kahdessakymmenessä minuutissa junalla ja Valkeakoskelle kuljet vaivattomasti Nyssellä! Urjalaan ja Pälkäneelle kumpaankin Tampereelta matka taittuu autolla reilussa puolessa tunnissa.

Tervetuloa	2
Eteläinen Pirkanmaa	4
Akaa - Aikaa elää	6
Pälkäne - Parasta aikaa	10
Ujala - Koti Pohjantähden alla	14
Valkeakoski - Kaupunki veden äärellä	18
Kartta	22

AKAA

Maakunnan makeimmat tuliaisets löytyvät tietenkin Suomen hunajapääkaupungista. Läheltä lähtee – nimittäin korillinen maistuvia lähituotteita mukaan kotiin nautittavaksi tai jaettavaksi iloisen ystäväporukan kanssa rantapiknikillä Toijalan uudistuneessa satamassa.

PÄLKÄNE

Koe historian läsnäolo rauniokirkossa, jossa vain taivas on kattona ja jonka vahvat kivilohkareita kootut seinät kohoavat perinteisten peltomaisemien keskellä. Tunne paikan maagisuus ja kokeile, löydätkö tiileen painautuneena tassunjäljen. Samalla voit kiertää tarinallistetun ja digitaalisesti opastetun Kulttuurireitin, jonka varrella kerrotaan Pälkäneen huimista historiankäänteistä.

URJALA

Suomen vanhimmassa lasikylässä Nuutajärvellä on puhallettu yhtäjaksoisesti jo 230 vuotta. Hohkaava kuumuus on edelleen läsnä hyteissä, joissa tämän päivän taiteilijat luovat tulevaisuuden klassikoita. Täällä, Pohjantähden alla, pääset myös tutustumaan suuren suomalaisen kirjailijan, Väinö Linnan, lapsuudenmaisemiin ja kiertämään Pentinkulmalla opastetun reitin.

VALKEAKOSKI

Miltä kuulostaisi kävelyretki Suomen suurimmalla linnavuorella, jossa voit vielä tänäkin päivänä nähdä 400-luvulla eläneiden ihmisten käyttämät kuppikivet ja hautaröykkiöt? Samalla reissulla pääset ruokkimaan kulttuurinnälkääsi taidenäyttelyissä tai sitten voit polkaista kaupungin keskustaan, jossa voit yhtä aikaa nauttia palveluista ja rentoutua veden äärellä.

#AKAA #MEIDÄNAKAA #KASVUNKESKIÖSSÄ #MAKEAAKAA

MAKEA KAUPUNKI, AKAA!

AKAASSA ON AIKAA ELÄMÄLLE

Akaa on viehättävä, 16 500 asukkaan kasvava kaupunki. Viihtyisässä kaupungissa palvelut ovat lähellä, harrastustoiminta on aktiivista ja me-henki pyörittää kerhoja sekä kortteileita. Kaunis luonto ja hyvin hoidetut retkeilykohteet tuovat vireyttä ja hyvinvointia pidemmäksikin aikaa. Kylmäkosken, Toijalan ja Viialan muodostama kaupunki sijaitsee valtateiden varrella ja tänne pääset helposti myös junalla.

TIESITKÖ, ETTÄ AKAA ON SUOMEN HUNAJAPÄÄKAUPUNKI?

Akaassa on lähes 40 kaupunkimehiläistarhaa, joissa asuu noin 20 miljoonaa mehiläistä. Keskellä kylää paikallisen kaupan katolla asuvat kaupunkipörriäiset pölyttävät koko kaupungin alueella, mikä on ainutlaatuista jopa Euroopan mittakavalla. Kesän lopulla koko kaupunki juhlii sadonkorjuuta, kun Hunajahulinat täyttävät kaupungin taatusti tuoreilla herkuilla eri myyjien ja lähituottajien toimesta.

Akaassa ollaan kasvun keskiössä siellä kasvatetaan taatusti maistuvaa lähiruokaa. Pörrää sinäkin seuraavalle retkelle esimerkiksi ihas-telemaan omenapuiden kukintaa keväällä, kun nuput alkavat pullistua. Vastapuhjenneet kukat levittävät kauneutta ympärilleen jokaisella aistilla koettavaksi. Kukinta päättyy yhtä kauniisti kuin alkoikin kun terälehdet leijailevat maahan lumihiutaleiden lailla. Poimi mukaasi parhaat makupalat Akaasta!

Akaa

TOIJALAN UUDISTUNUT SATAMA ON JOKAISEN KESÄPÄIVÄN ILOINEN TEKEMISEN KESKUS!

Tekemistä löytyy jokaiseen makuun ikään katsomatta. Kuuman kesäpäivän virkistys löytyy Vanajaveden rannalta, jossa kevyet aallot lyövät rantaan, kun kauempana ulapalla kulkee vene kohteenaan laivalaiturin parkki. Iloinen seurue löytää satamasta kaikki tarvittavat palvelut unohtumattomaan päivään, joka tarjoilee niin ruokaa, aktiviteetteja kuin majoitustakin, jopa puussa! Myös eläimet pääsevät nauttimaan vedestä, sillä niille löytyy Satamasta oma uimaranta. Toijalan Satama löytyy vain kilometrin päästä Helsinki-Tampere moottoritiltä, eivätkä Akaan keskustan monipuoliset palvelutkaan ole kaukana.

Arajärven uimarannalla
on kirkas vesi, pehmeä
rantahiekka ja kauniit
maisemat. Täydellinen
kesäretkikohde!
Arajärventie 603
37830 Akaa

PÄLKÄNE ON TÄYNNÄ TARINOITA

PÄLKÄNE
PARASTA AIKAA

Kaunis maaseutupitäjä Pälkäne sijaitsee puolen tunnin ajomatkan päässä Tampereelta Lahden suuntaan. Täällä maisemia hallitsevat suuret järvet ja laajat viljelysalat. Kylät rakennuksineen, peltoineen ja persoonallisine puoteineen ovat osa elävää kulttuurimaisemaa. Pälkäneellä ollaan juuret syvällä maassa ja katse korkealla.

Pälkäne tunnetaan myös lukutaidon kuntana. Daniel Medelplanin puulaatoille kaivertama "Yxi lasten paras tawara" on vaikuttanut merkittävästi seudun lukutaitoon.

PÄLKÄNE KUTSUU SINUT KYLÄÄN!

Pälkäneellä voit käydä päiväretkellä monessa elämää sykkivässä kylässä.

Aito, aidompi – Aitoo. Tämän sisukkaan kylän löydät matkalla Luopioisiin. Aitoossa voit kokea festaritunnelmaa ja väkevän talkoohengen. Täältä löydät myös positiivisia palveluita ja kylän mukaan nimettyjä eväitä. Poikkea raitille ja anna kahteenkin kertaan Pirkanmaan vuoden kyläksi valitun Aitoon yllättää sinut!

Luopioinen on yksi innovatiivisimmista ja yhteisöllisimmistä kylistä koko Pirkanmaalla. Täällä tehdään kaikki yhdessä, toisista huolehtien ja välittäen. Kylän keskeltä löytyy jopa yhteisöllinen kyläpuistikko, minne on istutettu omenapuita ja marjapensaita kaikkien iloksi ja hyödyksi.

VINKKI:

Laipanmaasta löydät
30 km opastettuja
polkuja niin perheen
pienimmille kuin
pitkän matkan
vaeltajillekin.
Rauhaa, hiljaisuutta,
metsälämpia ja
komeita maisemia.
laipanmaa.fi

UPPOUDU KULTTUURIREITTIIEN TARINOIHIN

Entä mitä löytyykään Laitikkalasta, Puutikkalasta tai Rautajärveltä? Niin paljon katsottavaa ja koettavaa!

Pälkäneen kylistä Onkkaalaan, Luopioisiin, Laipanmaahan ja Laitikkalaan on tehty digitaaliset, tarinallistetut reitit, joissa tarinat menneisyydestä kerrotaan nykyaikaisella toteutuksella. Reittien tarinat kertovat Pälkäneen historiasta, tapahtumista ja alueella eläneistä legendoista vivahteikkaalla ja mukaansatempaavalla tavalla. Ne ovat fiktiivisiä ja dramatisoituja, mutta tositapahtumiin ja oikeisiin henkilöihin perustuvia.

Pälkäneen kulttuurireitit:
www.urly.fi/2m77

Pälkäneen maamerkki, Pyhän Mikaelin kirkko eli rauniokirkko on rakennettu vuosien 1495–1505 välissä. Rakentajista ei ole varmaa tietoa, mutta yhdessä tiilessä oleva tassun painauma voisi viitata dominikaanimunkkeihin, joita kutsuttiin nimellä "Domini canes", Herran koirat. Kirkko on nähnyt uskonpuhdistuksen tuulet, Kostianvirran taistelun 1713, sitä seuranneet isovihan julmat vuodet ja puuaapisen kaiverruksen. Kerrotaan, että kun kirkon katto romahti vuonna 1890, koko Pälkäne vavahti. Nykyisin rauniokirkko on suosittu nähtävyys ja monenlaisten tapahtumien paikka – ja siinä on maailman kaunein kattofresko.

A photograph of the Rauniokirkko (Ruined Church) in Pälkäne, Finland. The church is a stone building with a tall, narrow steeple. The steeple has a small arched window near the top and a larger arched opening near the base. The main body of the church has several arched openings, some of which are filled with red brick. The church is surrounded by green grass and trees. A blue banner with white text is overlaid on the bottom right of the image.

**Rauniokirkon löydät osoitteesta:
Vanhankirkontie, 36600 Pälkäne**

URJALA – KOTI POHJANTÄHDEN ALLA

Urjalassa ollaan onnellisten tähtien alla ja taikayön yllätyksellinen tunnelma on läsnä. Urjalan teiltä löytyy perinteitä ja ripaus taikaa joka mutkan jälkeen, sekä vahvasti eteenpäin katsova mielentila. Urjalassa on tilaa elämiselle, olemiselle ja uuden luomiselle. Matkalla taikayössä vastaan tulee myös todennäköisesti kaunis vaara – peura, sillä Urjala on yksi Suomen peurarikkaimmista kunnista.

HEHKUVA KYLÄ, NUUTAJÄRVI

Urjalassa, Nuutajärvellä sijaitsee Suomen vanhin lasikylä, jossa on puhallettu lasia yhtäjaksoisesti jo lähes 230 vuoden ajan. Nuutajärven Lasikylässä panostetaan matkailuelämyksiin, lasinpuhalluksen perintöön, taiteeseen ja käsityöhön sekä lasialan koulutukseen ja yrittäjyyden edellytysten kehittämiseen.

Nuutajärven yhteisöllisen hengen pystyy aistimaan saapuessaan kylään ja pruukikylä henkii hyvän tuulista, uniikkia tunnelmaansa. Kylän rakennukset, historia, puodit ja käsityöläisperinteet tarjoilevat kattauksen, jollaista ei toista Pirkanmaalta löydy. Miljöö kätkee sisäänsä monen monta nähtävää, tapahtumia, näyttelyitä, ostoksia sekä maistuvaa ruokaa. Suunnittele oma päiväretkesi Nuutajärvelle tai yövy persoonallisessa majoituksessa lasimekan ytimessä.

Urjalan tunnetuimpia asukkaita on ollut Väinö Linna, jonka Täällä Pohjantähden alla -trilogia kuvaa osuvasti urjalalaista elämäntapaa ja kieltä, jota eri sukupolvet vuosi toisensa jälkeen tulkitsevat omalla tavallaan. Kirjailijan nimeä kantava tarinallistettu ja digitaalisesti opastettu reitti kulkee keskellä Pohjantähden maisemia, joissa kohdataan perisuomalaista kulttuuria. Reitillä on pituutta noin 25 km ja sen voi taittaa polkupyörällä tai autolla. Myös opaspalveluja reitille on saatavilla!

tarinasoitin.fi/vainolinna

Lammiharjun ulkoilualueelta
löydät hiihto- ja ulkoilureittejä,
laavuja sekä disc golf -radan. Ota
eväät mukaan ja koko perheen
seikkailupäivä luonnossa odottaa!
Huhmarinmäentie 45
31700 Urjala

Urjalassa herkutellaan makeisilla ja lähiruualla! Alueella sijaitsee useita tiloja, joilta pääsee ostamaan todellista lähiruokaa suoraan tuottajalta. Unohtaa ei sovi myöskään Urjalan toria, joka on ympäri vuoden kiireettömästi ja sydämellisesti palveleva kohtaamispaikka. Tänne tulee väki pitkin Pirkanmaata tapaamaan tuttuja hyvien ostosten merkeissä. Ilmassa leijuva herkullinen tuoksu antaa lupauksen toripäivän ohessa vietetystä makoisasta hetkestä, kun jonossa vuoro tulee kohdallesi ja saat lautasellesi ihanan lätyn!

VALKEAKOSKI - KAUPUNGIN VEDEN ÄÄRELLÄ

Valkeakoski on sopivan kokoinen kaupunki täynnä tarjontaa niin liikkujille kuin kulttuurinälkäisillekin matkailijoille. Urheilu ja luonto kuuluvat Valkeakosken ytimeen ja kaupunki tarjoaakin matkailijoille monenlaista tekemistä koko päiväksi ja ympäri vuoden.

Palloiluun löytyy vihreä kenttä myös talvella ja hiihtämään pääsee usein jo marraskuussa! Suunnista sinäkin Valkeakosken mahdollisuuksien äärelle.

Hyvinvointiin keskittyvän päivän voit aloittaa aivan kaupungin keskustasta ja ihastella kaupungin riippusiltojen lenkin maisemia. Kaupungin upea erikoisuus on keskustan halkova lähes 500 metriä pitkä kanava, josta on pääsy sekä Vanajavedelle että Mallasvedelle. Kanavan pääset ylittämään kauniita riippusiltoja pitkin, jotka muodostavat elämyksellisen kävelyreitit. Matkalta voit poiketa keskustan moniin liikkeisiin, nauttia tuoreen leivoksen ja kahvin tai tutustua keskustan museoiden mielenkiintoisiin näyttelyihin. Kaikki hyvä löytyy läheltä!

Ihastu ympäristöön luontopoluilla, hengähdä nuotiopaikoilla ja etsi geokätköjä! Lintubongareille löytyy neljä lintutornia ja voitpa järviluontoa ihailla risteilylläkin. Haluatko rentoutua saunoen tai nauttia eläimellisestä menosta? Metsäkansasta löydät monipuoliset koko perheen kohteet.

Sääksmäellä, noin 9 kilometrin päässä Valkeakosken keskustasta, sijaitsee Rapolan linnavuori. Matka tahtuu vaivattomasti myös pyörällä ja samalla voit kaupunkipäivän jälkeen nauttia idyllisistä peltomaisemista ja kiireettömästä matkasta. Hidasta! Katseltavaa riittää. Rapolan linnavuoren harjulle johtaa kaksi polkua, jotka lähtevät Voipaalan taidekeskuksen pihapiiristä. Reitin varrella pääset lataamaan akkujasi aarnikuusien ympäröimänä ja rauhoittumaan kauniiden kulttuurimaisemien äärellä. Luonnosta voit löytää merkkejä, joita muinaiset ihmiset ovat jättäneet jälkeensä 400-luvulta asti. Suomen suurimman muinaislinnan alueelta löydät myös hautakiviröykkiöitä, ja kuppikivien ohi kulkiessasi voit sujauttaa mustikan uhrilahjaksi metsän haltijalle.

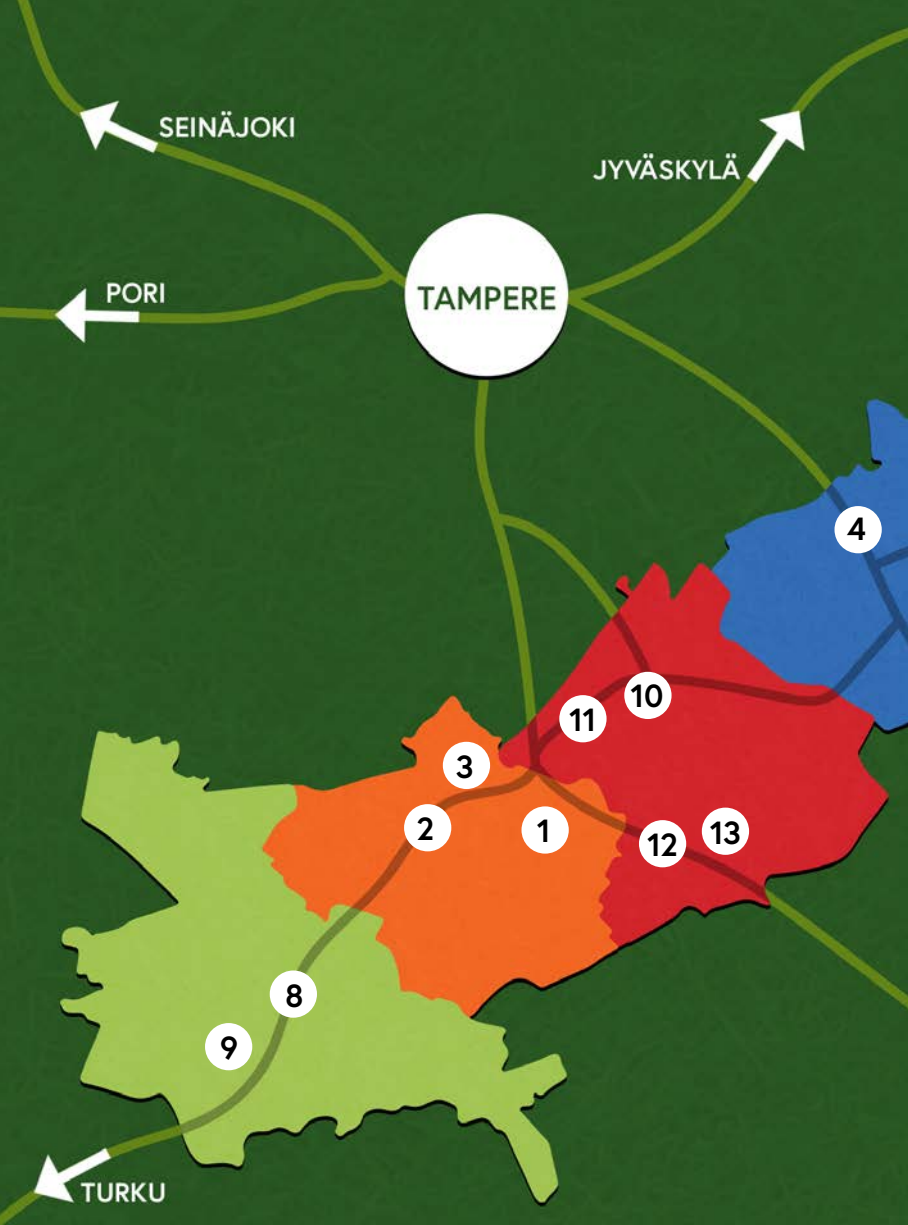

**Kauppilanmäen museoalueelta löydät asuinrakennuksia, jotka kuvaavat paperityöläisten asumisoloja 1800-luvun lopulta 1900-luvun alkuun. Piha-alue on yleinen puisto, jossa voit viettää aikaasi.
Rinnekatu 5,
37600 Valkeakoski**

Sääksmäellä luonnon lisäksi myös taide ja kulttuuri ovat vahvasti läsnä. Alue tarjoilee lyhyiden etäisyyksien päässä toisistaan monia mahdollisuuksia tutustua niin taiteeseen, kuin meitä ympäröivään elettyyn kulttuuriperintöön, jota esimerkiksi Huittulan tarinakartta kertoo. Moni taiteilijakin on saanut inspiraationsa Huittulan sekä Sääksmäen kuvankauniista maisemista, joten aisti sinäkin, mitä Sääksmäellä on sinulle kerrottavaa.

AKAA

1. Toijala
2. Kylmäkoski
3. Viiala

PÄLKÄNE

4. Keskusta
5. Aitoo
6. Luopioinen
7. Laitikkala

URJALA

8. Keskusta
9. Nuutajärvi

VALKEAKOSKI

10. Keskusta
11. Metsäkansa
12. Sääksmäki
13. Huittula

TUTUSTU TARKEMMIN: AKAA.FI VISITPALKANE.FI VISITURJALA.FI VALKEAKOSKI.FI

LEADER
Pirkan Helmi

Valokuvat: Eeva Osa, Jukka Salminen, Pälkäneen kunta, Sini Kantola, Tommi Käppi,
Markku Keskimaa, Valokuvaus JPaija, Teemu Mörsky, Urjalan kunta, L. Uimonen.

Ulkoasu: Mainostoimisto Monumentti.

Esite on tuotettu osana Pirkan Helmen seudullista Yhteistyötä voimaa -hanketta.